

Chefsjustitieombudsmannen
Erik Nymansson

Kritik mot en rådmann vid Sundsvalls tingsrätt för dröjsmål med att hålla häktningsförhandling. Även generella uttalanden om tidsfristen vid utsättning av häktningsförhandlingar

Beslutet i korthet: En tingsrätt tog, såsom beredskapsdomstol, emot häktningsframställningar i tre mål under en fredagseftermiddag. Tingsrätten satte under fredagen ut häktningsförhandlingar i målen till söndagen.

Har en häktningsframställning gjorts ska rätten enligt 24 kap. 13 § första stycket rättegångsbalken utan dröjsmål hålla förhandling i häktningsfrågan. Förhandlingen får, enligt andra stycket, aldrig hållas senare än fyra dygn efter frihetsberövandet.

Enligt chefsJO ska en förhandling i häktningsfrågan äga rum så snart som möjligt efter det att häktningsframställan har kommit in. I normalfallet torde detta innebära att förhandlingen bör hållas samma dag som framställan kom in eller dagen efter. Om det finns något beaktansvärt skäl såsom önskemål om en viss försvarare, svårigheter att få tag på en fullgod tolk eller genomförandet av en längre transport borde det regelmässigt finnas utrymme att dröja ytterligare med förhandlingen, under förutsättning att fyradynsfristen iakttas. Enligt chefsJO:s mening finns det emellertid inte utrymme att tillmäta kostnader, eller vad som är praktiskt för domstolen, någon avgörande betydelse.

I det aktuella fallet undersökte tingsrätten inte möjligheten att hålla förhandlingarna på lördagen och någon konkret omständighet till varför förhandlingarna inte kunde hållas då har inte redovisats. Det har inte heller kommit fram något beaktansvärt skäl att i stället hålla förhandlingarna på söndagen. Vid dessa förhållanden kan tingsrätten enligt chefsJO inte anses ha satt ut häktningsförhandlingarna utan dröjsmål. ChefsJO ser allvarligt på detta och anser att den ansvariga rådmannen förtjänar kritik.

Bakgrund och initiativärendet

I en anonym anmälan till JO angavs att Sundsvalls tingsrätt på en fredag hade tagit emot flera häktningsframställningar och att tingsrätten inte hade hållit häktningsförhandling i målen förrän på söndagen.

Mot bakgrund av de lämnade uppgifterna beslutade jag att utreda tingsrättens handläggning av de aktuella häktningsframställningarna inom ramen för ett initiativärende.

Utredning

Inledningsvis hämtade JO in vissa handlingar från domstolen. Av dessa framgick att det hade hållits häktningförhandling i tre mål på söndagen och att häktningsframställningarna i dessa mål hade getts in på fredagen. Vad gäller två av målen framgick av anteckningar i dagboksbladen att försvararna i respektive mål muntligen hade kallats till söndagsförhandlingen på fredagen och av dagboksbladen i alla tre mål kunde utläsas att försvararna hade fått bl.a. häktningsframställningarna skickade till sig på fredagen. I övrigt utvisade vare sig handlingar eller anteckningar vilka handläggningsåtgärder som hade vidtagits av tingsrätten. Exempelvis framgick inte vilka andra eventuella kontakter som hade förekommit mellan domstolen och parterna inför utsättningen av målen eller vilka parter eller andra aktörer – om några – som hade kallats till, eller i vart fall vidtalats om, förhandlingarna.

JO begärde därefter att Sundsvalls tingsrätt skulle yttra sig och särskilt beröra frågan om hur handläggningen har förhållit sig till kravet i 24 kap. 13 § första stycket rättegångsbalken (RB) om att rätten, sedan en häktningsframställning gjorts, utan dröjsmål ska hålla förhandling i häktningsfrågan.

Rådmannens underyttrande

Rådmannen AA hade beredskap den aktuella helgen och var ansvarig domare för målen. Beträffande handläggningen m.m. anförde hon i huvudsak följande.

Beredskapsdomstolen ska vara tillgänglig att ta emot meddelanden per telefon kl. 9–11 och kl. 15–16.30. Detta innebär enligt henne att beredskapsdomaren, enligt de rutiner som finns, först kl. 9 på en lördag får veta att det har kommit in häktningsframställningar som ska handläggas av beredskapsdomstolen. De aktuella framställningarna kom in kl. 15.23, 15.54 och 15.57 på fredagen. Hon var ledig då men hade bett att få information om det kom in några framställningar. Sedan hon informerats om framställningarna lät hon kontrollera om förhandlingarna kunde genomföras på fredagen efter kl. 16, men åklagaren hade inte möjlighet till det. Efter kontakt med försvarare, åklagare och, i ett av målen, tolk bokades de tre häktningförhandlingarna ut till söndagsförmiddagen. Hon kunde inställa sig vid behov både på lördagen och söndagen.

Vidare uppgav AA följande.

Med den tidsram som finns, dvs. rent faktiskt från kl. 09.00 på lördag, kalla, boka ut och genomföra tre förhandlingar under lördagen hade troligtvis inte gått att genomföra, särskilt inte då det behövdes tolk till en av förhandlingarna. Jag valde att sätta ut alla tre häktningar på söndagen för att samla alla under en dag och för att eventuellt fylla på med fler framställningar som skulle kunna komma in under lördagen. Det är en etablerad praxis att försöka samla alla häktningar till en dag under beredskap. Den grundar sig bl.a. i att häktningförhandlingar är offentliga och att ordningsvakter behöver vara närvarande för att sköta säkerhetskontrollen. Alla tre häktningar hölls inom fyradygnsfristen [enligt] 24 kap. 13 § andra stycket RB. Att jag valde att sätta ut häktningförhandlingarna på söndagen kan inte anses utgöra "dröjsmål" enligt 24 kap. 13 § första stycket RB.

Beredskapsdomaren måste ha ett visst utrymme utifrån olika aspekter som kan uppkomma att inom fyradygnsfristen sätta ut ett mål till häktningsförhandling under den tid beredskapsdomaren har beredskap. Detta stämmer även väl överens med regeringens överväganden ... när lagändringen genomfördes ... från att tidigare ha avsett "samma dag eller senast dagen därefter" till "utan dröjsmål". Av 14 § DVFS 2019:14 framgår vidare att det ytterst ankommer på beredskapsdomstolen att bestämma tid och plats för en förhandling...

Tingsrättens yttrande

Tingsrätten, genom lagmannen BB, hänvisade till underyttrandet beträffande handläggning och överväganden. I övrigt anförde hon bl.a. följande.

Domstolen har ett ansvar att planera och organisera häktningsförhandlingar så att tidsfristerna kan hållas, även under helger och utanför ordinarie arbetstid.

Kravet på att en häktningsförhandling ska hållas utan dröjsmål innebär att domstolen har att agera så snabbt som möjligt när en häktningsframställan inkommit, för att minimera tiden för frihetsberövande utan domstolsprövning. Ett visst utrymme för praktiska överväganden finns dock.

Domstolen har i detta fall varit bemannad och organiserad så att kraven i 24 kap. 13 § RB har kunnat iaktas. Samtliga häktningsförhandlingar har också hållits inom fyradygnsfristen. Mot bakgrund av de praktiska överväganden som AA redogjort för anser jag även att skyndsamhetskravet i bestämmelsen har iakttagits.

Rättsliga utgångspunkter

Domstolars skyldighet att hålla häktningsförhandling inom viss tid m.m.

Om en annan myndighet än en domstol har berövat någon friheten med anledning av brott eller misstanke om brott, ska han eller hon kunna få frihetsberövandet prövat av domstol utan oskäligt dröjsmål (se 2 kap. 9 § första stycket regeringsformen, RF).

En häktningsframställning ska göras utan dröjsmål och senast klockan tolv tredje dagen efter anhållningsbeslutet (se 24 kap. 12 § RB).

Har en häktningsframställning gjorts, ska rätten utan dröjsmål hålla förhandling i häktningsfrågan (se 24 kap. 13 § första stycket RB). Häktningsförhandlingen får dock aldrig hållas senare än fyra dygn efter det att den misstänkte greps eller anhållningsbeslutet verkställdes (se andra stycket samma paragraf). Utöver det absoluta skyndsamhetskrav som ligger i fyradygnsfristen enligt andra stycket finns alltså även ett mer allmänt skyndsamhetskrav enligt första stycket.

Ett krav på skyndsamhet, motsvarande det som uppställs i första stycket föreskrivs även i artikel 5.3 Europakonventionen (EKMR) enligt vilken den som har berövats friheten utan dröjsmål ska ställas inför en domare eller annan ämbetsman för prövning av frihetsberövandet. Som utgångspunkt gäller enligt Europadomstolens praxis att en prövning senare än fyra dygn från frihetsberövandet inte är förenlig med skyndsamhetskravet (se bl.a. domarna i målen Brogan m.fl. från 1988 respektive McKay m.fl. mot Förenade kungariket). Beroende på omständigheterna kan dock även en kortare tid än fyra dygn innebära en överträdelse av skyndsamhetskravet. Exempelvis ansåg

Europadomstolen i målet Gutsanovi mot Bulgarien att det saknats skäl att vänta tre dagar med inställelse inför domstol. (Se vidare Danelius m.fl., Mänskliga rättigheter i europeisk praxis [2023, JUNO], s. 160 med däri gjorda hänvisningar.)

Rättegångsbalkens bestämmelse, som reglerar inom vilken tid domstolen ska hålla häktningsförhandling, ändrades 1988 och första stycket ändrades sedan på nytt till sin nuvarande lydelse 1996.

Enligt den första lagändringen, som bl.a. innebar en anpassning till den praxis som utvecklats vid tillämpningen av EKMR, skulle förhandling i häktningsfrågan hållas samma dag eller dagen efter det att häktningsframställningen kommit in. Om det fanns synnerliga skäl fick den hållas senare men aldrig senare än fyra dagar efter gripandet eller det att anhållningsbeslutet verkställdes. Synnerliga skäl kunde enligt författningskommentaren anses föreligga om den misstänkte skulle transporteras från en annan ort till domstolen eller om den misstänkte hade bestämda önskemål om en viss försvarare (se prop. 1986/87:112 s. 76).

I skälen för regeringens förslag till 1996 års ändring – som även innefattade en ändring som innebar att åklagaren fick mer tid till sitt förfogande innan häktningsframställningen behövde göras – noterades inledningsvis dels att 1988 års reform medfört att utredningsmaterialet blivit mer knapphändigt än tidigare, dels att reformen kommit att kosta avsevärt mer än vad som förutsatts. Vidare konstaterades bl.a. att stora kostnadsbesparingar skulle kunna göras och arbetsbelastningen på berörda myndigheter skulle minska om man kunde nedbringa antalet häktningsförhandlingar på helgerna. (Se prop. 1995/96:21 s. 11.)

Enligt vad som anges i förarbetena var regeringens främsta ambition med de föreslagna ändringarna att det skulle skapas bättre förutsättningar för ett gott beslutsunderlag inför beslut i häktningsfrågan. Därutöver anförde regeringen att förslaget bäddar dels för en skyndsamt domstolsprövning med ett bra beslutsunderlag, dels för att man genom ett bättre utnyttjande av fyradygnsfristen i större utsträckning än vad som då gällde skulle kunna undvika häktningsförhandlingar på helger. Vidare framhölls att tingsrätten med de nya reglerna alltid kommer att ha minst en halv dag på sig att inleda häktningsförhandling men att man i de flesta fallen kommer att ha längre tid än så. Enligt regeringen var detta en fördel för tingsrättens planering eftersom den också måste ta hänsyn till övriga berörda, däribland försvarare, tolkar och kriminalvårdens transportorganisation. (Se a. prop. s. 12–13.)

När det gäller tidsfristen för domstolen att hålla häktningsförhandling konstaterade regeringen att det inte fanns några utredningsskäl att ta hänsyn till. Regeringen ansåg dock att den dåvarande regleringen framstod som stel i det att det krävdes synnerliga skäl för att dröja längre än till dagen efter

framställningen med att hålla förhandlingen och anförde bl.a. följande (se a. prop. s.14).

Några starka skäl för att detaljreglera återstoden av fyradygnsfristen finns knappast. En öppen regel skulle ge bättre möjligheter att beakta fler faktorer när tidpunkten för förhandlingen bestäms. Bland annat skulle domstolarna få ett något större utrymme att vänta med förhandlingen till efter en helg om detta innebär att den misstänkte kan biträdas av den advokat han önskar. Detta skulle också leda till färre försvararbyten inför huvudförhandlingen. Andra omständigheter kan vara svårigheter att få tag på en fullgod tolk under en helg eller att genomföra en längre transport av den misstänkte. Regeringen anser det mest ändamålsenligt att även här ha samma allmänna skyndsamhetskrav och att häktningsförhandling således skall hållas utan dröjsmål och alltid inom fyra dygn från frihetsberövandet. [...]

Regeringen betonar att det inte är meningen att fyradygnsfristen genomgående skall utnyttjas, utan det viktiga är att ett mera flexibelt system skapas.

Sammantagna är de föreslagna reglerna ägnade att minska behovet av att hålla häktningsförhandling på veckoslut och annan beredskapstid.

Av visst intresse i sammanhanget är vidare den närliggande bestämmelsen i 24 kap. 13 a § RB som infördes år 2021 och vad som uttalades i det lagstiftningsärendet. Enligt denna bestämmelse får åklagaren och rätten – trots kraven i 12 och 13 §§ på att detta ska ske utan dröjsmål – avvakta med att göra häktningsframställning respektive hålla häktningsförhandling i syfte att häktningsförhandlingen ska kunna hållas gemensamt med en huvudförhandling. En sådan förhandling måste dock hållas så snart det kan ske och de yttersta fristerna i 12 och 13 §§ får inte överskridas.

I författningskommentaren till 13 a § uttalas att kravet på att förhandlingen ska hållas så snart det kan ske innebär att åklagaren och rätten måste vidta åtgärder för att förhandlingen ska äga rum inom så kort tid som möjligt. Det innebär bl.a. att det inte får förekomma någon onödig tidsutdräkt. Att det skulle vara mer praktiskt för åklagare och domstol är alltså inte ett godtagbart skäl för att låta förhandlingen anstå till en senare dag. Däremot är det normalt sett möjligt att avvakta med prövningen om detta innebär att den misstänkte kan biträdas av den advokat han eller hon önskar. (Se prop. 2019/20:129 s. 57.)

Tingsrätternas beredskap

Tingsrätternas beredskap regleras närmare i förordningen (1988:31) om tingsrätternas beredskap för prövning av häktningsfrågor m.m. samt Domstolsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Enligt 1 § första stycket i förordningen ska tingsrätterna under söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton och nyårsafton ha beredskap för prövning av frågor som rör bl.a. användande av tvångsmedel.

Efter samråd med berörd åklagarkammare ska tingsrätten bestämma helberedskapens närmare omfattning. Beredskapsdomstolen ska vara tillgänglig dels för att ta emot framställningar från åklagare digitalt, dels för att

kunna ta emot meddelanden per telefon. Det ankommer på domstolen att bestämma tid och plats för en förhandling men samråd bör ske med den åklagare som ska delta i sammanträdet, Polismyndigheten och Kriminalvården. (Se 10 och 14 §§ Domstolsverkets föreskrifter om helgberedskap vid tingsrätterna för prövning av häktningsfrågor m.m., DVFS 2019:14.)

Beredskapsdomstolen bör ta emot häktningsframställningar från åklagaren redan dagen innan beredskapens början från kl. 14.00. Som huvudregel bör beredskapsdomstolen kontrollera om framställningar har kommit in minst tre gånger om dagen. Beredskapsdomstolen bör vara tillgänglig på telefon i den omfattning som följer av överenskommelsen, dock minst i anslutning till de tider då det sker en kontroll av om framställningar har kommit in. (Se Domstolsverkets allmänna råd om helgberedskap vid tingsrätterna för prövning av häktningsfrågor m.m., DVFS 2019:15.)

Domstolens dokumentationsskyldighet

Enligt 6 kap. 1 § första stycket RB ska en domstol föra register över alla mål och registret ska utvisa bl.a. de åtgärder som vidtagits med målet.

Närmare bestämmelser om tingsrätternas registreringskyldighet finns i förordningen (1996:271) om mål och ärenden i allmän domstol. Under handläggningen av ett mål ska det enligt 5 § fortlöpande registreras bl.a. vilka handlingar som kommer in till domstolen, vilka åtgärder som domstolen utför i målet och vad som i övrigt förekommer i detta. Registrering görs enligt 4 § med hjälp av automatiserad behandling eller i dagböcker. Numera sker registrering av händelser i målen i det digitala målhanteringssystemet Vera.

Bestämmelserna syftar inte endast till att skapa förutsättningar för en god handläggning utan också till att underlätta en kontroll av att målet har blivit riktigt handlagt och varje relevant händelse bör registreras utan något dröjsmål. I litteraturen understryks att det är viktigt att t.ex. även sådana telefonsamtal som domstolen har med parter eller andra i målet inblandade dokumenteras i registret på ett tillförlitligt sätt. (Se vidare Fitger m.fl., Rättegångsbalken [10 dec 2025, JUNO], kommentaren till 6 kap. 1 §.)

Bedömning

Inledning

Inledningsvis gör jag vissa generella uttalanden om vad som, enligt min mening, får anses ligga i begreppet utan dröjsmål och vad detta innebär för tingsrätternas hantering av häktningsframställningar.

Därefter redovisar jag min bedömning i frågan om Sundsvalls tingsrätt har satt ut de aktuella häktningsförhandlingarna på det sätt som krävs enligt 24 kap. 13 § första stycket RB. Avslutningsvis redogör jag något för min syn på tingsrättens dokumentation i målen.

Uttalanden om innebörden av utan dröjsmål

Som framgått krävs det enligt 24 kap. 13 § första stycket RB att rätten utan dröjsmål ska hålla förhandling i häktningsfrågan sedan en häktningsframställan har getts in. Vad utan dröjsmål avser i detta sammanhang står inte alldeles klart. Den enda ledningen som lagtexten ger är att det av paragrafens andra stycke följer att tidsutdräkten inte under några förhållanden får medföra att det dröjer mer än fyra dygn från frihetsberövandet.

I en såväl allmänspråklig som juridisk bemärkelse får begreppet utan dröjsmål typiskt sett förstås som så snart som möjligt. Den närmare innebörden kan emellertid variera från ett sammanhang till ett annat. Vad som läggs i uttrycket måste därför avgöras utifrån sammanhanget det förekommer i och vilka intressen det är som gör sig gällande. När det gäller en bestämmelse som rör enskildas grundläggande rättigheter och särskilt rätten till domstolsprövning efter ett frihetsberövande finns det enligt mig skäl att inta en restriktiv hållning vid tolkningen av begreppet. I en rättsstat är det av största vikt att den som har berövats friheten ska kunna bli försatt på fri fot utan vidare tidsutdräkt om frihetsberövandet saknar grund.

Utifrån vad jag redovisat ovan och med beaktande av vad som anförts i förarbetena anser jag att 24 kap. 13 § första stycket RB ska förstås som att förhandling i häktningsfrågan ska äga rum så snart som möjligt efter det att häktningsframställan har kommit in. I normalfallet torde detta innebära att förhandlingen bör hållas samma dag som framställan kom in eller dagen efter. Om det finns något beaktansvärt skäl motsvarande det som framförts i förarbetena – dvs. önskemål om en viss försvarare, svårigheter att få tag på en fullgod tolk eller genomförandet av en längre transport – borde det regelmässigt finnas utrymme att dröja ytterligare med förhandlingen, under förutsättning att fyradygnsfristen iakttas. Enligt min mening finns det emellertid inte utrymme för att tillmäta kostnader, eller vad som är praktiskt eller behändigt för domstolen, någon avgörande betydelse (jfr prop. 2019/20:129 s. 57 och Cansu m.fl., Häktning [2023, JUNO], s. 209).

Det synsätt jag har gett uttryck för ovan medger enligt min uppfattning den flexibilitet som eftersträvats av lagstiftaren samtidigt som den enskildes grundläggande rättigheter beaktas i tillräcklig mån.

Tingsrättens handläggning av målen

Av utredningen framgår att Sundsvalls tingsrätt, i egenskap av beredskapsdomstol, på en fredag kl. 15.23, 15.54 respektive 15.57 tog emot häktningsframställningar i tre olika mål. Enligt vad AA har angett kunde förhandlingar i häktningsfrågan, på grund av förhållanden hänförliga till åklagaren, inte hållas samma dag. Förhandlingarna ägde sedermera rum på söndagen. Detta var inom den absoluta tidsfristen som framgår av 24 kap. 13 § andra stycket RB. Frågan blir då om det kan sägas att förhandlingarna också hölls utan dröjsmål enligt första stycket.

Med hänsyn till att framställningarna gavs in till domstolen först under den senare delen av arbetsdagen har jag givetvis inte några synpunkter på att tingsrätten inte höll någon förhandling redan på fredagen. I ljuset av vad jag tidigare har uttalat borde utgångspunkten enligt mig emellertid ha varit att förhandlingarna skulle hållas på lördagen, förutsatt att detta var möjligt med hänsyn till bl.a. behovet av tolk och, för det fall närvaro på plats erfordrades, transporten.

Rådmannen AA har bl.a. angett att beredskapsdomaren enligt befintliga rutiner får kännedom om eventuella häktningsframställningar först kl. 9 på lördagen. Vidare har hon uppgett att den faktiska tidsramen var från kl. 9 på lördagen och att det därför troligtvis inte hade varit möjligt att kalla, boka ut och genomföra tre förhandlingar under lördagen, särskilt inte eftersom det fanns tolkbehov i ett av målen.

I linje med vad som anges i Domstolsverkets allmänna råd framgår av tingsrättens rutindokument för helgberedskap att beredskapsdomstolen ska ta emot häktningsframställningar, som ska handläggas under beredskapen, fr.o.m. kl. 14.00 dagen innan helgberedskapen. Så har också skett i detta fall. Jag har därför svårt att se varför beredskapsdomaren normalt sett inte skulle kunna nås av information om sådana framställningar förrän på lördagsmorgonen.

Vidare var den relevanta startpunkten för tingsrätten när respektive framställning mottogs på fredagen och alltså inte på lördagsmorgonen. När framställningarna kom in på fredagen återstod en viss tid innan arbetsdagens slut. Det fanns således utrymme att i vart fall påbörja utsättningsarbetet då. Rådmannen AA:s yttrande i denna del framstår som svårförståeligt mot bakgrund av att tingsrätten – såvitt framgår av hennes yttrande och de dagboksblad som innehåller någon uppgift om detta – redan under fredagen också har kallat till förhandlingarna men då först till söndagen.

Hennes yttrande kan vidare inte förstås på annat sätt än att tingsrätten – på grund av förutsedda eventuella hinder – inte ens har undersökt möjligheten att hålla förhandlingarna på lördagen. Vad gäller eventuella svårigheter att boka en tolk noterar jag att det som har bokats till den aktuella förhandlingen är en telefontolk i ett tämligen vanligt förekommande europeiskt språk. Någon konkret omständighet som förklarar varför förhandlingarna inte kunde hållas på lördagen har alltså inte redovisats. Jag har därför att utgå från att det inte fanns några hinder mot att hålla förhandlingarna på lördagen.

Som skäl för att i stället hålla förhandlingarna på söndagen har rådmannen AA uppgett att hon ville koncentrera alla eventuella förhandlingar till en och samma dag. Ett sådant förfarande utgör enligt henne etablerad praxis som, såvitt jag förstår den, syftar till att domstolen inte ska behöva hålla öppet såväl lördag som söndag.

Det förhållandet att en sådan ordning sannolikt är både praktisk och kostnadseffektiv för framför allt domstolen utgör enligt min mening inte en sådan omständighet som ensamt motiverar att prövningen av ett frihetsberövande får anstå ytterligare en dag. Det är inte heller en praxis som jag tidigare har kommit i kontakt med inom ramen för min tillsynsverksamhet. Något annat skäl till varför förhandlingarna borde hållas på söndagen har inte framkommit.

Vid dessa förhållanden kan tingsrätten enligt min mening inte anses ha satt ut häktningförhandlingarna utan dröjsmål på det sätt som avses i 24 kap. 13 § första stycket RB. Jag ser allvarligt på detta och som ansvarig domare för målen förtjänar rådmannen AA kritik.

För det fall det skulle vara, som AA anger, en etablerad praxis vid Sundsvalls tingsrätt att sätta ut häktningförhandling på det sätt som skett i det nu aktuella ärendet finns det anledning för tingsrätten att se över sina rutiner i detta avseende.

Dokumentationen i målen

På förekommen anledning vill jag avslutningsvis även poängtera vikten av att en domstol fullgör sin dokumentationsskyldighet genom bl.a. korrekta och fullständiga anteckningar. Som jag tidigare har uttalat är detta viktigt inte bara för parterna utan det har också betydelse vid tillsynen eller, för den delen, vid granskningen av media eller allmänheten (se JO 2025 s. 55, dnr 7649-2024). Det är av särskild vikt att dokumentationsskyldigheten fullgörs på föreskrivet sätt när det handlar om frågor om frihetsberövande.

I det här fallet har det inte gått att följa handläggningen med ledning av det som har dokumenterats i målen. Som tidigare angetts har det exempelvis inte framgått av handlingarna vilka som har kallats till förhandlingarna eller när detta har skett. Det har inte heller antecknats att tingsrätten gjorde försök att sätta ut förhandlingarna redan på fredagen men att detta mötte hinder från åklagaren. Avsaknaden av dokumentation i bl.a. dessa delar utgör en brist som även den bör föranleda kritik från min sida. Eftersom AA formellt sett inte var i tjänst när dessa uppgifter borde ha dokumenterats ska kritiken i denna del emellertid riktas mot tingsrätten.

Med de uttalanden om 24 kap. 13 § RB som redovisats samt den kritik som uttalats avseende dröjsmål med att hålla häktningförhandling och bristfällig dokumentation avslutas ärendet.

Beslutet har fattats av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättsakkunniga Per Samuelsson har föredragit ärendet och byråchefen Stefan Nyman har deltagit i beredningen.